

De Koerier

van

[juni 2016] nr. 69

Brabants Heem

Zomaar een voorbeeld van de grote belangstelling voor het werk van heemkundekringen. Wanrode's Heem achterhaalde de geschiedenis van verdwenen bedrijven uit Wanroij, het dorp in het Land van Cuijk. Een drukte van belang op de tentoonstelling, het boek over die bedrijven vond gretig aftrek. (foto Wanrode's Heem)

Het boek met de preken is voorzien van een voorwoord, een levensbeschrijving van Maurice Pirenne. Het is fraai geïllustreerd met werk van de Bossche kunst schilder Rob Jacobs.

'...dus ik (s)preek vandaag' is voor 15 euro te koop via de website van de stichting: www.stichtingmauricepirenne.nl

Schiere monniken en grijze vrouwen in Noord-Brabant

Het boek 'Schiere monniken en grijze vrouwen' van Philip Holt, dat onlangs in Oudenbosch is gepresenteerd, biedt een overzicht van de geschiedenis van de 34 cisterciënzer kloosters die in de middeleeuwen in ons land hebben bestaan. Ook de latere cisterciënzer vestigingen in ons land komen aan bod.

Het blijkt dat de cisterciënzers in Noord-Brabant op veel plaatsen vestigingen hebben gehad, en nog altijd aanwezig zijn. Cisterciënzers zijn monniken die strikt de kloosterregel van Benedictus volgen. De orde is gesticht in Frankrijk in 1097 en heeft in korte tijd in heel Europa kloosters gebouwd. De eerste stichting in ons land was in 1165 in Friesland: Klaarkamp. De oudste cisterciënzer stichting in Noord-Brabant was de vrouwenabdij Keizerinneplaats in Binderen, in 1240. Kort daarop is de Vlaamse cisterciënzerinnenabdij Ter Kameren een uithof begonnen in Giersbergen onder Drunen.

Tussen 1275 en 1338 kreeg de Sint-Bernardusabdij van Hemiksem onder Antwerpen vier parochiekerken in Noord-Brabant, die van Gastel, Wouw, Hoeven en van Oudenbosch. In 1426 is in Heusden het cisterciënzer monnikenklooster Mariënkroon gesticht. Twintig jaar later is het bij Elshout een tweede klooster begonnen: Mariëndonk. In 1577 zijn de monniken van beide kloosters voor de geuzen moeten vluchten naar Den Bosch; de laatste monnik is daar in 1624 gestorven.

In 1648 zijn ook in Noord-Brabant alle kloosters op last van de nieuwe overheid opgeheven en moesten alle kerkgebouwen aan de protestanten worden overgedragen. Maar de vier cisterciënzer parochies van de Sint-Bernardusabdij in Noord-Brabant zijn ook zonder hun kerken blijven bestaan.

Na de Franse Revolutie konden de cisterciënzers geleidelijk weer terugkeren. Hun vier Brabantse parochiekerken kwamen weer in handen van de Bernardusabdij. In Hoeven (Bovendonk) kwam een seminarie; Oud-Gastel, Wouw en Oudenbosch zijn nog geruime tijd cisterciënzer parochies gebleven, de laatste twee tot 1968.

Er zijn in Noord-Brabant in de negentiende eeuw ook nieuwe cisterciënzer kloosters gesticht. Nadat door de cisterciënzerabdij Westmalle in België vlak aan de grens met Nederland de abdij Achel was gebouwd, is in 1881 bij Tilburg de abdij

Koningshoeven gesticht. Die telde op den duur zoveel monniken, dat in 1900 bij Zundert de dochterstichting Maria Toevlucht kon beginnen. Cisterciënzer zusters zijn in 1937 een klooster begonnen in Berkel-Enschot, dat in 2009 is verhuisd naar Arnhem. Franse cisterciënzers die wegens de anti-clericale wetten uit Frankrijk waren uitgeweken, zijn in 1903 een klooster in Nieuwkuijk begonnen, dat in 1936 de naam Mariënkroon heeft gekregen.

Nog twee andere buitenlandse cisterciënzer gemeenschappen hebben korte tijd in Noord-Brabant een onderdak gevonden: de cisterciënzers van de Duitse abdij Mariawald van 1875 tot 1887 in de buurt van Deurne, en van 1903 tot 1920 in Boxtel de Franse cisterciënzerinnen van La Cour Pétral, die later in België bij Bouillon de abdij Notre Dame de Clairefontaine zijn begonnen.

Zo blijken de cisterciënzers in Noord-Brabant vijftien vestigingen te hebben gehad en gedurende meer dan acht eeuwen tot op de huidige dag ononderbroken aanwezig te zijn gebleven.

Het boek is uitgegeven bij Damon, telt 352 bladzijden en is rijk geïllustreerd. Voor € 39,90 te bestellen via www.kloosterboek.nl

Agenda 2016

26

Vergaderschema Brabants Heem 2016

Donderdag 23 juni: Bestuursvergadering

Donderdag 25 augustus: Bestuursvergadering

Donderdag 20 oktober: Bestuursvergadering

Donderdag 24 november: Bestuursvergadering

Donderdag 24 november: Raad van Aangeslotenen (19.30 uur)

Andere activiteiten:

Maandag 4 juli t/m zondag 11 september, tentoonstelling Vondsten in Beeld in Geertruidskerk, Geertruidenberg

Tot en met 22 oktober: expositie Schelpen van Peter Ackermans, museum De Roos, Geertruidenberg.

Donderdag 4 en vrijdag 5 Augustus 2016: Brabants Heemdagen in Best

Maandag 29 augustus: sluitingsdatum inzenden kopij De Koerier

Zaterdag 15 oktober: Dag van de Brabantse Cultuur in de Van Goghkerk in Etten-Leur

Zaterdag 12 november: uitreiking Knippenbergprijs in Baarle-Nassau

Jubileum kringen:

08-06-2016: Amalia van Solms (Baarle Nassau/Hertog) 40 jaar

01-08-2016: Hkk De Heerlijkheit Dongen (Dongen) 40 jaar

23-10-2016: Hkk De Heerlijkheit Nispen (Nispen) 25 jaar

31-10-2016: Hv Werkendam en De Werken c.a. (Werkendam) 24 jaar

23-11-2016: Hkk Teterings Erfdeel (Teteringen) 25 jaar